

Opis źródła:

Listy z Ameryki. Wrażenia z Podróży po Ameryce Północnej - są to wspomnienia spisane przez dr Emila Dunikowskiego z jego wyprawy geologicznej do Ameryki, co miało miejsce w latach 90 XIX wieku. Praca oprócz opisów ściśle naukowych zawiera również wykonane przez Dunikowskiego fotografie, zaś struktura książki ukazuje kolejne etapy jego podróży: rejs statkiem do Nowego Jorku, podróż do Waszyngtonu, następnie do Florydy, przez Góry Skaliste, Denver, Chicago, Niagarę, aż po powrót do Nowego Jorku. Początkowo, w 1891 roku publikowane były w "Gazecie Lwowskiej" jako "Listy z Ameryki". Niżej prezentowany tekst źródłowy jest fragmentem wyżej wymienionej pracy, w którym autor opisuje poziom zamożności mieszkańców Ameryki, wskazuje zawodu najlepiej płatne i rozpisuje się na temat szkolnictwa wyższego w Stanach Zjednoczonych.

Miejsce i data wydania:

Lwów 1892

Miejsce przechowywania oryginału źródła:

Oryginał przechowywany w Bibliotece Śląskiej w Katowicach. Dostępny również w wersji zdigitalizowanej, online:

<https://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/edition/8417>

Tekst źródła (fragment):

Nowy Jork 20 sierpnia 1891.

[...]

Według mego zdania, nie ulega kwestyi, że w Ameryce dlatego się więcej zarabia, bo się więcej pracuje niż u nas, - gdyby ktoś ten sam kapitał, tę pracę i energię poświęcił u nas, to niewątpliwie miałby znacznie lepszy byt, niż w Ameryce. Wyjątek stanowią mularze, kowale, ślusarze i t.p. rzemieślnicy z żelaznem zdrowiem i fachowemi zdolnościami; ci zarabiają bardzo wiele, - widziałem sam rachunek malarza pokojowego, który zarabiał 10 dolarów (25 zł) dziennie! Niejeden z naszych artystów by mu tego pozazdrościł.

Z głodu w N. Jorku nie umrze nikt, na to za wiele żywności.

[...]

Tych College i University tyle i tak różnych, że zgubić się w nich można. Nie trzeba nazw tych brać dosłownie. Ubawiłem się bardzo zwiedzając po raz pierwszy taki University. W sali matematycznej poznałem po zapisanej jeszcze tablic, że tu profesor wykładał tajniki zrównania

o 2 niewiadomych!... prawdziwe uniwersytety, w europejskim pojęciu są we wschodnich Stanach tylko w Baltimore, New Haven i Waszyngtonie.

Słowniczek pojęć:

Emil Dunikowski - polski geolog, podróżnik, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Prowadził poszukiwania złóż ropy naftowej w Bieszczadach, prowadził badania geologiczne, m.in. w Turcji, Algierii oraz Tunezji. Podróżował po Stanach Zjednoczonych oraz Meksyku. Więcej: https://pl.wikipedia.org/wiki/Emil_Dunikowski

Gazeta Lwowska - dziennik polski wydawany we Lwowie w latach 1810 - 1939. Więcej: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Gazeta_Lwowska_\(1810%E2%80%931939\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Gazeta_Lwowska_(1810%E2%80%931939))

College - jest to określenie, które związane jest z różnymi formami edukacji wyższej, głównie w krajach anglosaskich jak Stany Zjednoczone czy Wielka Brytania. Więcej: <https://pl.wikipedia.org/wiki/College>

Mularz - inaczej Murarz

Pytania do źródła

Pytania do uczniów szkoły podstawowej:

1. Jak autor tekstu źródłowego opisuje rynek pracy w Stanach Zjednoczonych? Jakie podaje przyczyny lepszych zarobków w Ameryce niż w Europie?
2. Jacy rzemieślnicy byli najbardziej pożądanymi pracownikami w Stanach Zjednoczonych końca XIX wieku? Przytocz odpowiedni fragment i uzasadnij odpowiedź korzystając z wiedzy własnej.
3. Czym różnił się, w świetle tekstu źródłowego, system edukacji w Stanach od tego w Europie? Który z nich stał na wyższym poziomie? Odpowiedź uzasadnij, przytaczając odpowiedni fragment.
4. Jakie były najważniejsze wydarzenia w historii Stanów Zjednoczonych w XVIII i XIX wieku? Wskaż trzy i uzasadnij swoją odpowiedź.

Wskazówki:

Odpowiadając na pytania warto pamiętać o różnicach kulturowych oraz cywilizacyjnych pomiędzy Europą i Ameryką. Choć Amerykanie wyrosli z tych samych, europejskich fundamentów, to jednak rozwój ich cywilizacji opierał się na innych podstawach. Nie znali oni, od początków istnienia państwa, monarchii. Stąd też Europejczyk odwiedzający Stany

Zjednoczone mógł jaskrawiej zauważać pewne różnice. Tak też było w przypadku Emila Dunikowskiego.

Stany Zjednoczone, ponadto, prężnie rozwijały się w XIX wieku, mając do dyspozycji mnóstwo zasobów naturalnych, jak również siły przerobowej w postaci nowo kształtującej się klasy społecznej - robotników. Ponadto do Stanów wyjeżdżało w celach zarobkowych wielu Europejczyków, w tym i Polaków. Stany Zjednoczone były również pionierem w kwestii nowych wynalazków, które wchodziły do użytku w XIX wieku.

Najważniejszymi wydarzeniami w historii Stanów Zjednoczonych były, bez wątpienia, następstwa wojny z Anglią pod koniec XVIII wieku, jak również kwestie zdobywania nowych terytoriów oraz konflikt pomiędzy Północą a Południem. Warto przypomnieć sobie szczegółowo, o co chodziło w każdym z tych wydarzeń, jakie były ich przyczyny, przebieg oraz skutki.

Najważniejsze cezury:

1776 - uzyskanie niepodległości przez Stany Zjednoczone

1787 - uchwalenie Konstytucji Stanów Zjednoczonych

1861 - 1865 - Wojna Secesyjna

1863 - Proklamacja Emancypacji - zniesienie niewolnictwa w Stanach

Literatura pomocnicza:

Chwalba A., Historia Powszechna. Wiek XIX, Warszawa 2013

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Łukasz Wołczyk